

MEVZUAT

MEVZUAT ARAŞTIRMASI — 1981/3 (Eylül — Aralık 1981)

Hazırlayan :
Neşe KIZIL (Erkelli) (*)

I. YASAMA İŞLEMLERİ

1. *1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun* : (RG. 7.9.1981/17451). Kanun No. 2515; Kabul Tarihi : 3.9.1981.

Bu Kanunun 1. maddesiyle, Sıkıyönetim Komutanının, görev ve yetkisini gösteren 3 ncü maddesinin (c) bendine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yayına yeni girecek gazete ve dergilerin çıkarılmasını izne bağlamak”.

Kanunun 15. maddesinin 7.11.1980 tarih ve 2337 sayılı Kanunla değişik beşinci fıkrası ise şu şekilde değiştirilmiştir :

“Sıkıyönetim Komutanı bu kanunda yazılı suçlardan sanık kişileri sıkıyönetim komutanlığı nezdindeki askerî mahkemeye sevk ve tutuklanmaları gerekip gerekmediği hakkında bir karar alınıncaya kadar gözetim altında tutabilir. Bu süre 30 günden fazla olamaz. Ancak, delillerin araştırılıp saptanmasının uzun süre alması nedeniyle sanıkların 30 gün içinde hâkim önüne çıkarılmalarına olanak bulunmaması halinde, sanıklar soruşturmanın bitiminde ve herhalde 45 gün içinde yetkili hâkim önüne çıkarılır. Gözetim altında

(*) Asis. Neşe Kızıl, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim yardımcısıdır.

bulunanlar ilk 30 gün sonunda hâkim önüne çıkarılmadıkları takdirde, sıkıyönetim komutanı anılan kişilerin durumunu bu süre sonunda inceler ve hâkim önüne çıkarılıp çıkarılmamaları konusunda karar verir. Aynı kişi için aynı suç isnadı sebebiyle yeni deliller çıkması gibi haklı bir sebep yok iken bu yetki bir defadan fazla kullanılamaz.

Kanuna eklenen ek geçici 4. madde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 35 gün ve daha fazla bir süreden beri gözetim altında bulundurulana ilişkindir ve bunların 15 gün içinde yetkili hâkim önüne çıkarılacağını veya serbest bırakılacağını belirtmektedir. Ancak gerekli işlemlerin yapılması için tanınan 15 günlük süre nedeniyle, bu Kanunla değiştirilen 7.11.1980 tarih ve 2337 sayılı Kanundaki 90 günlük gözetim altında bulundurma müddetinin hiç bir şekilde aşamayacağı açıklanmaktadır.

Yayımlı tarihinden yürürlüğe giren bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

2. *2398 Sayılı Bursa Üniversitesi 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununa Ek Kanun (RG. 7.9.1981/17451). Kanun No. 2516, Kabul Tarihi : 3.9.1981.*

Bu Kanunla, Bursa Üniversitesinde yeni kurulan Ziraat Fakültesi için, Maliye Bakanlığı bütçesinin "yedek ödenek" tertibinden (8.978.000) liralık ödenek verilmiştir.

Yayımlı tarihinde yürürlüğe giren bu kanunu Maliye ve Millî Eğitim Bakanları yürütür.

3. *1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 133 ncü maddesine Göre Terkinine Karar Verilen Borçların Silinmesi Hakkında Kanun (RG. 7.9.1981/17451). Kanun No. 2517, Kabul Tarihi 3.9.1981.*

4. *4947 Sayılı Türkiye Emlâk Kredi Bankası Kanununun 8 nci maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun (RG. 7.9.1981/17451). Kanun No. 2518, Kabul Tarihi : 3.9.1981.*

Bu Kanun, 4947 Sayılı Kanunun 6143 sayılı Kanunla değişik 8 nci maddesini değiştirmiştir. Değişik 8 nci maddeye göre, Banka en çok 20 yılda itfa edilmek şartıyla Maliye Bakanlığının uygun görüşünü alarak ödenmiş sermayesinin 4 katına kadar tahvil çıkarabilir.

Bu konuya ilişkin ayrıntılar kanunun diğer bentlerinde açıklanmıştır.

5. 2416 Sayılı 1981 Yılı Bütçe Kanununa Bağlı (A) İşaretli Cetvelin Dışişleri Bakanlığı Kısımında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 7.9.1981/17451). Kanun No. 2519, Kabul Tarihi : 3.9.1981.

6. 2279 Sayılı Ödünç Para Verme İşleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (RG. 15.9.1981/17459). Kanun No. 2520, Kabul tarihi : 11.9.1981.

2279 Sayılı Ödünç Para Verme Kanununun 1 nci maddesi şu şekilde değiştirilmiştir : "Bankalar Kanununa tâbi kuruluşlar ile özel kanunlarına göre yetkili kılınan kuruluşlar dışında, faizden para kazanmak için ödünç para verme işleriyle uğraşan ve menkul kıymetlerin satışına aracılık eden gerçek ve tüzel kişiler bu kanun hükümlerine göre Maliye Bakanlığında ruhsat almak mecburiyetindedirler.

Bunların faaliyet sahaları, sermayeleri ve çalışma usulleri ile uyacakları diğer şartlar Maliye Bakanlığınca tespit ve ruhsatlarda gösterilir.

Maliye Bakanlığı, bu gerçek veya tüzel kişilerin ödünç para verme işlerinde uygulayacakları faiz oranları ile alacakları sair menfaat ve masrafların nitelikleri ile azamî ve asgarî miktarlarını belirlemeye ve gerektiğinde bunları kısmen veya tamamen serbest bırakmaya yetkilidir".

Kanunun 2. maddesinde, 2279 Sayılı Ödünç Para Verme İşleri Kanununun bu Kanunla değiştirilmeyen maddelerinde yer alan Bakanlar Kurulu dışındaki mercilere ait görev ve yetkilerin Maliye Bakanlığına devredildiği belirtilmektedir.

Kanunun 3. maddesi, bu Kanunda yazılı zorunluluk ve yükümlülüklerle uymayanlar hakkında uygulanacak ceza ve müeyyideleri göstermektedir.

Bu Kanunun uygulamasını denetim işleri, Maliye Bakanı tarafından görevlendirilecek denetim elemanları tarafından yapılır.

Kanunun Geçici 1. maddesine göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki mevzuata göre ödünç para verme işleri ile uğ-

raşanlar ile menkul kıymetlerin satışına aracılık eden gerçek ve tüzel kişiler, muhtevası Maliye Bakanlığınca belirlenecek beyannameyi bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 1 ay içinde Maliye Bakanlığınca belirlenecek beyannameyi bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 1 ay içinde Maliye Bakanlığına vererek yeniden ruhsat almak zorundadırlar.

Geçici 2. maddeye göre ise, bu Kanunun 1 nci maddesi kapsamına giren gerçek ve tüzel kişilerin 1.6.1983 tarihine kadar basın, radyo, televizyon ve diğer her türlü yoldan yapacakları ilân ve reklâmlar Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının ön iznine tâbidir.

Bakanlar Kurulu, Sermaye Piyasası Kurulunun talebi üzerine Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasınca uygulanacak ön izin şartını mezkûr tarihten önce kaldırabilir.

Bu Kanun Bakanlar Kurulu tarafından yürütülür. Yürürlük tarihleri kanunda belirtilmiştir.

7. *Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun (RG. 15.9.1981/17459). Kanun No. 2521, Kabul tarihi : 11.9.1981.*

Bu kanunun amacı, 6136 Sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun kapsamı dışında kalan yivsiz av tüfekleri, spor ve nişan tüfek ve tabancaları ve av bıçaklarının yapımı ve satışına ilişkin esasları belirlemek, bunların taşınması ve bulundurulmasını belgeye bağlamak suretiyle denetimini sağlamaktır.

Her türlü yivsiz av tüfeklerini, hava ve gaz basıncı ile çalışan ateşsiz nişan tüfek ve tabancalarını ve bunların aksamını yapan fabrika ve imalâthanelerin kurulması, işletilmesi, tüfek ve tabancalar ile av bıçaklarının yapılması, satılması, satın alınması, bulundurulması ve taşınması bu kanun hükümlerine tâbidir.

Kanunda daha sonra, bu kanunun kapsamına giren silâh ve benzeri aletlerin tarifleri yapılmış, bu aletlerin yapımı, alım satım işleri, belge ve ruhsat işlemleri, izinsiz imalâta ilişkin cezalar, imalât ve satış listelerile belgelerinin zamanında verilmemesine ilişkin cezalar, av tezkeresi ve diğer belgelere ilişkin cezalar belirtilmiştir. Geçici ve son hükümlerde konuya ilişkin diğer açıklamalar

yapılmış, yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe giren bu kanunu Bakanlar Kurulunun yürüteceği belirtilmiştir.

8. *Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun* (RG. 15.9.1981/17450). Kanun No. 2522, Kabul tarihi : 11.9.1981.

Bu kanunla, genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlar ve müesseseler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve kanunla kurulan diğer kamu kuruluşları ile sermayesinin yarısından fazlası tek başına ya da birlikte Devlete, Kamu İktisadî Teşebbüslerine ait olan kuruluşların faaliyet alanlarına giren konularda yurt dışından yapılacak ihalelere katılabilmelerine, taahhütlere gireşilmelerine, bu amaçla gerekli inceleme, araştırma, proje, inşaat ve işletme gibi hizmetlerle girişilen taahhüdün gereği olan diğer işlem ve hizmetleri bizzat veya aralarında birleşerek yahut bu kanun kapsamı dışında kalan yerli ve yabancı kuruluşlarla ortaklık şeklinde yapabilmeye izin vermeye, bu faaliyetleri kontrol ve nezaret etmeye ve bu konulardaki usul ve esasları tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

9. *7470 Sayılı T.C. Turizm Bankası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun* (RG. 15.9.1981/17459). Kanun No. 2523, Kabul tarihi : 11.9.1981.

Bankaların sermayesine ilişkin 5 nci madde aynen şöyledir :
"Bankanın sermayesi, herbiri 1000 TL. kıymetinde (15.000.000) hisseye ayrılmış olarak onbeş milyar Türk Lirasıdır. Müteaddit hisseleri ihtiva etmek üzere çıkarılacak hisse senetlerinden, herbirinin ihtiva edeceği hisse miktarı anasözleşmede gösterilir.

Kanununun 6. maddesinin 7. fıkrası değiştirilerek, (c) grubu hisse senetleri, hazine ile birlikte hamiline muharrer olmak üzere özel ve tüzel kişilere tahsis olunmuştur.

Aynı kanununun 15 nci maddesine eklenen fıkrayla, Bankanın para ve para hükmündeki evrak ve senetleri, bilânço, zabıtname, rapor ve diğer her nevi evrak, defter, vesikaları ve bütün malları, devlet malı hükmünde sayılmış, bunlar üzerinde suç işleyen banka personelinin, devlet memurları gibi cezalandırılacağı belirtilmiştir.

Değiştirilen 20 nci maddede, Bankanın elde ettiği gelirlerin Banka ve Sigorta Muameleleri vergisinden, edineceği gayrimenkul-

lerin ise her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulacağı belirtilmiştir.

Aynı kanunun ek geçici maddesine eklenen fıkrayla, 15 milyar Türk Lirasına çıkartılmak suretiyle banka sermayesinde yapılan artışın tamamının, (A), (B), (C) grubu hisse senetleri karşılığı olarak 1981 malî yılından itibaren üç yıl içinde Hazinece karşılanacağı öngörülmüştür.

Yayımlı tarihinde yürürlüğe giren bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

10. *Anıtkabir Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun* (RG. 15.9.1981/17459). Kanun No. 2524, Kabul tarihi : 11.9.1981.

Kanunun birinci maddesinde, Anıtkabir ve ona bağlı tüm tesislerin her türlü hizmetlerinin yürütülmesinden Genelkurmay Başkanlığının sorumlu olduğu belirtildikten sonra, ikinci maddede, Kanunun yayımını izleyen üç ay içerisinde, bu konuyu tüm ayrıntılarıyla açıklayan bir yönetmelik çıkarılacağı belirtilmektedir.

Anıtkabir'in her türlü giderleri Millî Savunma Bakanlığı bütçesinden karşılanır. 6780 sayılı Anıtkabir'in Her Türlü Hizmetlerinin Maarif Vekâletince İfasına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Kanunun geçici 1 ve 2. maddeleri, Anıtkabir'de çalışan personel, buradaki araç ve gereçlerle ilgilidir. Geçici 3. madde, Anıtkabir giderleri için Kültür Bakanlığının 1981 yılı Bütçesine konulmuş bulunan ödenğin Millî Savunma Bakanlığı bütçesine aktarılması için gerekli işlemleri yapmaya Maliye Bakanını yetkili kılmaktadır.

Yayımlı tarihinden yürürlüğe giren bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

11. *5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun* (RG. 22.9.1981/17466). Kanun No. 2525, Kabul tarihi : 18.9.1981.

Bu kanunla T.C. Emekli Sandığı Kanununun "Malüllük"e ilişkin 44. maddesinin ikinci bendi değiştirilmiştir. Birinci bentte kimlere "malül" deneceği belirtilmektedir. Değişik ikinci bent hükmü ise aynen şöyledir : "Şu kadar ki, bunlar yazı ile istedikleri takdir-

de haklarında bu Kanun hükümleri uygulanmaksızın malûllüklerinin mâni olmadığı başka vazife veya sınıflara nakil suretiyle tayinleri yapılmak üzere istifa etmiş sayılırlar. Bunların, istifa etmiş sayıldıktan sonra dahi, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını istemek hakları mahfuzdur. Ancak, bu şekilde başka vazife veya sınıflara nakledilenlerden, bu vazifeleri esnasında çeşitli nedenlerle özel kanunlarına göre yeniden yükümlülük süresine tâbi olanlar; bu yükümlülüklerini tamamlamadıkça veya malûliyetlerinin yeni vazifelerine de mani olduğuna dair 50 nci madde uyarınca yeniden rapor alındıkça bu haklarını kullanamazlar”.

Ek Geçici Madde ise, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, vazifede olanlardan, durumları bu Kanunla değiştirilen 44 ncü maddede kapsamına girenler hakkında da aynı hükümlerin uygulanacağını göstermektedir.

Yayımlı tarihinde yürürlüğe giren bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

12. *Bir Evlenme Akdine Dayanmayan Birleşmelerden Doğan Çocukların Neseplerinin Düzeltilmesine ve Bu Birleşmelerin Evlilik Olarak Tescillerine İlişkin Kanun (RG. 22.9.1981/17466). Kanun No. 2526, Kabul tarihi : 18.9.1981.*

Bu kanunun amacı, evlilik dışında doğan çocukların neseplerinin ana ve babaya göre düzeltilmesini ve bir evlenme akti yapmaksızın fiilen karı koca gibi yaşayanlardan, evlenmelerine kanunî engel bulunmayanların bu birleşmelerinin bazı şartlarla evlilik olarak tescilini sağlamaktır.

Bu kanun, evlilik dışında doğan çocukların neseplerinin düzeltilmesini ve fiilî birleşmelerin evlilik olarak tesciline ilişkin usul ve esasları kapsar.

Amaç ve kapsamı bu şekilde belirtildikten sonra, Kanunda sırasıyla, tescile, evli bir kadınla bir erkeğin birleşmesinden doğan çocuklara, nesep düzeltilmesinde süreye ve usule, nesep düzeltilmesine itiraza, muhtarların yükümlülüğüne, Valilik ve Kaymakamlıklarca tarama yaptırılmasına, evlenme ve nesep düzeltilmesinin sonuçlarına, belgelerin saklanmasına, dava hakkının saklı olmasına, resim ve harçtan muafiyete, bu kanunla görevlendirilenler ile çocuğun

nesebini düzelttirmeyenlere uygulanacak cezaya, cezaların affına ilişkin hükümler yer almaktadır.

Kanun, uygulamaya ilişkin hususların, İçişleri Bakanlığınca 3 ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceğini öngörmektedir.

Bu kanun yayımı tarihinden beş yıl sonra yürürlükten kalkar.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olup da sonuçlanmamış her çeşit babalık davasında, şartların mevcut olması halinde, davacı, davasının bu kanuna göre sonuçlandırılmasını isteyebilir. Bu halde davalı, iddianın genişletildiğini ileri süremez.

Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

13. *Türk Soylu Yabancıların Türkiye’de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanun (RG. 29.9.1981/17473). Kanun No. 2527, Kabul tarihi : 25.9.1981.*

Bu kanunun amacı; Türkiye’de ikamet eden Türk soylu yabancıların, ihtiyaç duyulan meslek ve sanatları serbestçe yapabilmelerine, Türk Silâhlı Kuvvetleri ve Güvenlik Teşkilâtı hariç olmak üzere kamu, özel kuruluş veya işyerlerinde bir meslek ve sanat dallarında çalıştırılabilmelerine olanak sağlamaktır.

Bu kanun, Türk soylu yabancıların Türkiye’de çalışmalarına, kamu, özel kuruluş ve işyerlerinde çalıştırılabilmelerine izin verilmesine, meslek kuruluş ve sosyal güvenlik kurumları ile ilişkilerine, hak ve yükümlülüklerinin düzenlenmesine ilişkin hükümleri kapsar.

Bu kanunla, Türk soylu yabancılara çalışma izni verilmesi, bunların meslek kuruluşlarına girmeleri, tâbi olacakları mevzuat, kişisel hâl durumları ve kayıtları gösterilmiş, haklarında uygulanmayacak hükümler şu şekilde belirtilmiştir :

“Bu kanuna göre kendilerine izin verilenler, izin süresince, ikamet ve çalışma ile ilgili kanunların öngördüğü Türk vatandaşı olma şartından istisna edilirler. Bunlar siyasî haklardan yararlanamazlar”.

Uygulamaya ilişkin esaslar ve çalışma veya çalıştırılma şartları, İçişleri Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili Bakanlıkların görüşleri alınmak suretiyle Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yayımlı tarihinden yürürlüğe giren bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

14. *Er Kazanından İaşe Edileceklere İlişkin Kanun* (RG. 29.9.1981/17473). Kanun No. 2528, Kabul tarihi: 25.9.1981.

Bu kanun, Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca (Jandarma Birlikleri için İçişleri Bakanlığınca) tespit olunacak kanunda maddeler halinde belirtilen birlik, subay, astsubay, uzman jandarma çavuş, uzman çavuş, 657 sayılı Kanuna tâbi işçilerin er tabelâsına ithal edilerek ayrıca kazandan yedirileceğini, ancak bu istihkakın hiçbir şekilde para ve yiyecek maddesi olarak verilemeyeceğini öngörmektedir.

Bu kanunla, 2416 sayılı 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununun 34 ncü maddesinin, (d) bendi dışındaki hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu kanun, 1 Temmuz 1978 tarihinden geçerli olarak yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

15. *1447 Sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun* (RG. 6.10.1981/17480). Kanun No. 2529, Kabul tarihi: 2.10.1981.

Borsa azalarından bahseden, Kanunun 4 ncü maddesi şu şekilde değiştirilmiştir: "Borsa azaları aslî ve kayıtlı olmak üzere iki kısımdır.

Aslî aza, acentelerden ibarettir. Kayıtlı aza, coberler (kendi hesabına menkul kıymet alıp satanlar) bankalar, aracı kurumlar, menkul kıymetler yatırım ortaklıkları, bankerler, sarraflar, kulisyerler (borsa kulislerinde bulunup acentelere alım satım emri verenler) ve senetleri borsada kayıtlı şirketlerdir."

Kanunun 25 nci maddesi ise şu şekilde değiştirilmiştir: "Devlet, vilâyet ve belediyelerle hükümetin kefalet ettiği sair müesseselerin esham ve tahvilleri ile her türlü Hazine bonolarının Maliye Bakanlığının işarı üzerine borsa kotuna alınması mecburidir.

Esham ve tahvillerin borsa kotuna alınmasına borsa meclisleri karar verir. Yabancı esham ve tahvillerin borsa kotuna alınabilmesi için Maliye Bakanlığının izni gerekir."

Değişik 26 ncı madde ise şöyledir : “Borsa kotunda bulunmayan esham ve tahviller üzerine borsada iş yapılması, borsada kayıtlı olmayan kişi ve kuruluşların menkul kıymet alım ve satımını meslek edinmeleri ve borsada kayıtlı olanların da bu işlemleri borsa dışında yapmaları veya fiyatlarını borsanın dışında teşekkül ettirmeleri yasaktır.

Bu yasağa uymayanlar hakkında Borsa Meclisince fiilen önem ve mahiyetine göre 50 bin liradan 200 bin liraya kadar para cezası uygulanır ve bunlar 1 ay süreyle borsa salonuna girmekten men olunurlar.

Değişik 43 ncü madde ise acentelerin alım ve satımı kurtaj mukabilinde yapacaklarını, kurtaj tarifelerini Maliye Bakanlığının tespit edeceğini belirtmektedir.

16. *Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi-nin Kuruluşu Hakkındaki 7462 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 6.10.1981/17480). Kanun No. 2530, Kabul tarihi : 2.10.1981.*

Kanunun değiştirilen 1 nci maddesiyle 600.000.000 (altıyüz milyon) lira olan şirket sermayesinin, şirket genel kurulunun kararı üzerine Bakanlar Kurulunca artırılabilceği öngörülmektedir.

17. *Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun (RG. 6.10.1981/17480). Kanun No. 2531, Kabul tarihi : 2.10.1981.*

Bu kanun, genel bütçeye dahil daire, kurum ve kuruluşlar ile katma bütçeli idarelerde, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan fonlarda, belediyelerde, özel idarelerde, 12 Mart 1964 gün ve 440 sayılı ve 12 Mayıs 1964 gün ve 468 sayılı kanunlar kapsamına giren kuruluşlarda, sermayesinin yarısından fazlası ayrı ayrı veya birlikte Hazinece veya yukarıdaki daire, idare, kurum ve kuruluşlarca karşılanan yerlerde aylık, ücret veya ödenek almak suretiyle görev yapmış olanlar hakkında uygulanır.

Birinci maddede kanunun kapsamı bu şekilde belirtildikten sonra, birinci madde kapsamına giren yerlerdeki görevlerinden hangi sebeple olursa olsun ayrılanların, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl

içinde hizmetinde buldukları daire, idare, kurum ve kuruluştaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alamayacaklarını, taahhüde giremeyeceklerini, komisyonculuk ve temsilcilik yapamayacaklarını belirtmektedir. Ancak özel kanunlardaki yasaklayıcı hükümler saklıdır.

Kanunun diğer maddeleri, istisnalara, cezaya ve kaldırılan hükümlere ilişkindir.

Geçici madde, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, usulünce düzenlenmiş sözleşmelere göre başlatılmış işlere ve hizmet sözleşmelerine bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağını göstermektedir.

Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

18. *926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 uncu Maddesinin (d) Bendinin 3 ve 4 ncü Fıkralarının Değiştirilmesi Hakkında Kanun* (RG. 6.10.1981/17480). Kanun No. 2532, Kabul tarihi : 2.10.1981.

19. *Siyasî Partilerin Feshine Dair Kanun* (RG. 16.10.1981/17486) *Mükerrer Sayı*. Kanun No. 2533, Kabul tarihi : 16.10.1981.

Bu kanunla, 12 Eylül 1980 tarihine kadar kurulmuş olan ve faaliyetleri Millî Güvenlik Konseyinin 7 numaralı Bildirisi ile yasaklanmış bulunan bütün Siyasî Partiler; tüm merkez, il, ilçe ve diğer şube teşkilâtları, kadın ve gençlik kolları, temsilcilik, lokal ve diğer adlarla kurulan her türlü yardımcı kuruluş ve yan organları ile birlikte feshedilmişlerdir.

Feshedilmiş bulunan siyasî partilerin ve her türlü yardımcı kuruluş ve yan organlarının para dahil taşınır ve taşınmaz tüm malları bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte Hazineye geçer.

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Kurucusu Atatürk'ün düzenlediği vasiyetnameye göre, maliki olduğu bütün para ve hisse senetleriyle Çankaya'daki taşınır ve taşınmaz mallarının, o tarihte mevcut tek parti olan Cumhuriyet Halk Partisine belirttiği şartlarla tevdi ettiği idaresi görevi; bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren vasiyetname uyarınca tam ve noksansız olarak Devlet Başkanlığı Genel Sekreterliğince ifa olunur.

Kanunun diğer maddeleri, Siyasî Parti mallarının Hazineye intikaline ilişkin tasfiye işlemlerinden, kayyımların bu konuda ifa edeceği görevden bahsetmektedir.

Kanun, Millî Güvenlik Konseyi tarafından yeni bir kararla değiştirilmedikçe 2 Haziran 1981 gün ve 52 sayılı Millî Güvenlik Konseyi Kararında yer alan hükümlerin uygulanmasına devam olacağını belirtmektedir.

Aynı kanunla, 13 Temmuz 1965 tarih ve 648 Sayılı Siyasî Partiler Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yayımlı tarihinden yürürlüğe giren bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

20. *21.2.1967 Tarih ve 832 Sayılı Sayıştay Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkındaki Kanun (RG. 18.10.1981/17488). Kanun No. 2534, Kabul tarihi : 16.10.1981.*

Sayıştay Kanununa ilâve edilen ek madde Daire Başkanlarının seçimi ile ilgilidir.

Yayımlı tarihinde yürürlüğe giren ve Yasama organı tarafından yürütülecek olan bu kanuna göre Sayıştay Daire Başkanları, Sayıştay Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilir. Üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilecek Başkanların görev süresi (4) yıldır; süresi dolan ve kendi isteğiyle üyeliğe dönmüş olanlar yeniden seçilebilirler. Bu ek madde konunun daha başka ayrıntılarına da değinmekte, ayrıca, 832 Sayılı Sayıştay Kanununun bu maddeye aykırı hükümlerinin uygulanmayacağından bahsetmektedir.

21. *488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 18.10.1981/17488). Kanun No. 2535, Kabul tarihi : 16.10.1981.*

22. *1319 Sayılı Emlâk Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 1.10.1981/17488). Kanun No. 2536, Kabul tarihi : 16.10.1981.*

23. *211 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 46 ncı Maddesinin (b) ve (c) Bentlerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun (RG. 8.10.1981/17488). Kanun No. 2537, Kabul tarihi : 16.10.1981.*

24. 353 Sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu ile 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 18.10.1981/17488). Kanun No. 2538, Kabul tarihi : 16.10.1981.

353 Sayılı Kanunun 2 nci maddesine 1 nci fıkrasından sonra aşağıdaki şekilde bir fıkra eklenmiştir :

“200 ve daha fazla sanık hakkında açılan davalarda askerî mahkeme, dört hâkim ve bir subay üyeden kurulur. Duruşma sonuçlanıncaya kadar birleştirme veya başka nedenlerle sanık sayısının 200 veya daha fazla miktara ulaştığı davalarda da bu hüküm uygulanır. Ancak, duruşma sonuçlanıncaya kadar görülmekte olan davadaki sanık sayısının bu miktardan aşağı düşmesi halinde, askerî mahkeme kuruluşunda değişiklik yapılamaz.”

Aynı kanuna eklenen ek geçici 3 ncü maddeye göre, bu kanunun değiştirilen 2. nci maddesinin mahkeme kuruluşuna ilişkin hükümlerinin, duruşması halen devam etmekte olan davalar hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir.

1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Ek 5 nci maddesinin 3 ncü fıkrasına “mahkeme heyetindeki askerî hâkim sayısı (1) den az olamaz” hükmü eklenmiştir.

25. 1111 Sayılı Askerlik Kanununa 2299 Sayılı Kanunla Eklenen Ek 1 nci Maddenin Birinci ve İkinci Fıkralarının Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun (RG. 24.11.1981/17494). Kanun No. 2539, Kabul tarihi : 22.10.1981.

Bu kanunun ek 1 nci maddesine göre, yabancı ülkelerde bir işyerinde çalışan ve oturma iznine sahip olarak, işçi sıfatıyla en az bir yıl çalışmakta olan 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile (Tıp Doktorları hariç) 1976 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar Kanununa tâbi yükümlüler Türk konsolosluklarından alacakları işçilik durumlarını belirleyen belge ile doğrudan veya konsolosluk aracılığıyla askerlik şubelerine başvurmaları halinde (800.000) Türk lirasının, 1 Mart 1980 tarihindeki resmî kur üzerinden karşılığı kadar çalıştığı yabancı ülke parasını askerlik çağının başlangıcından 29 yaşını tamamladıkları yılın Aralık ayı sonuna kadar ödemeleri ve iki aylık temel askerlik eğitimine tâbi tutulmaları suretiyle, vatan ödevini yerine getirmiş olurlar.

Yukarıda belirtilen (800.000) Türk lirası karşılığı yabancı ülke parasının tutarını, iki katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Geçici madde 12, konuya ilişkin diğer ayrıntıları düzenlemekte, 3. maddede, bu kanunun 27.11.1980 tarihinden geçerli olmak üzere, yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmektedir.

26. 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (RG. 24.10.1981/17494). Kanun No. 2540, Kabul tarihi : 22.10.1981.

Bu kanuna eklenen ek geçici maddeye göre, kadın subay yetiştirilmek üzere fakülte ve yüksek okullara askerî öğrenci olarak kabul edilenlerden, kendi kusurları olmaksızın idarî bir kararla askerî öğrenciliklerine son verildikten sonra, Silâhlı Kuvvetler hesabına burslu öğrenci olarak okutulup, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde hizmete alınanların sadece askerî öğrencilikte geçen başarılı süreleri, emsallerinin teğmen nasbedildiği tarihteki teğmen rütbe aylığı üzerinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki kesenek ve karşılık oranında, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre borçlandırılmak suretiyle emeklilik hesaplarında hizmetlerine sayılır. Bunlardan emekliye ayrılacak olanlar için altı aylık bekleme süresi aranmaz.

27. 2416 Sayılı 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununun 40 ncı Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun (RG. 24.10.1981/17494). Kanun No. 2541, Kabul tarihi : 22.10.1981.

Kanuna eklenen fıkralar, öğretim üye ve yardımcılarının ders ücretine ilişkindir.

2416 Sayılı 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununun 40 ncı Maddesinin (c) bendine 2, 3 ve 4 ncü fıkralar eklenmiş ve 2 nci fıkra 5 nci fıkra olarak değiştirilmiştir.

Buna göre, öğretim kurumunun bulunduğu yere ikametgâhları veya sürekli görev yerlerinden herhangi biri, il dışında olmak koşulu ile 300 km. ve daha aşağı uzaklıkta olan öğretim üye ve yardımcılara % 50, 301 km. ve daha fazla uzaklıkta olan öğretim üye ve yardımcılara ise % 100 zamlı ders ücreti ödenir.

En az % 50 öğrenci kontenjan artışına dayalı ikili öğretim yapan fakültelerden ikinci öğretim için, öğretim üye ve yardımcılarna haftada 12 saati geçmemek üzere ek ders ücreti ödenir.

Ek ders görevi ilgisine göre, üniversite veya akademi senato kararına dayanılarak verilir. Başka üniversite, akademi ve yüksek okullarda görev alma halinde öğretim üye ve yardımcılarının bağlı oldukları yüksek öğrenim kurumlarından (senato kararına dayanılarak) izin almaları zorunludur.

Bu kanun 1 Ekim 1981 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

28. *Tuzla Deniz Harp Okulu İnşaatının Tamamlanması ve Hizmete Açılması ile İlgili Kanun* (RG. 24.10.1981/17494). Kanun No. 2542, Kabul tarihi : 22.10.1981.

29. *657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Değişik Ek Geçici 21 nci Maddesinin Birinci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun* (RG. 24.10.1981/17494). Kanun No. 2543, Kabul tarihi : 22.10.1981.

657 Sayılı Devletler Memurları Kanununun değişik ek geçici 21 nci maddesinin birinci fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir : "Ek geçici 7, 9, 12, 13 ve 14 ncü maddeler kapsamına giren personele bu Kanuna tâbi memurlara ödenenler dışında herhangi bir ödeme yapılamaz. Ancak 440 sayılı kanunun 29 ncu maddesi hükümleri ile 30 ve geçici 7 nci maddesindeki haklar saklıdır."

30. *Diyarbakır Üniversitesi Tıp Fakültesine Kadro Verilmesi Hakkında Kanun* (RG. 24.10.1981/17494). Kanun No. 2544, Kabul tarihi : 22.10.1981.

31. *Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Türkiye ile Irak Arasındaki Hudutların Yeniden İşaretlenmesine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun* (RG. 24.10.1981/17494). Kanun No. 2545, Kabul tarihi : 22.10.1981.

32. *2431 Sayılı Tahsilâtın Hızlandırılması Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun* (RG. 28.10.1981/17498). Kanun No. 2546, Kabul tarihi : 27.10.1981.

33. *Yüksek Öğretim Kanunu* (RG. 6.11.1981/17506). Kanun No. 2547, Kabul tarihi : 4.11.1981.

Bu kanunun amacı; yüksek öğretimle ilgili maksat ve ilkeleri belirlemek ve bütün yüksek öğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilâtlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim - öğretim, araştırma, yayım, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esasları bir bütünlük içinde düzenlemektir.

Bu kanun, yüksek öğretim üst kuruluşlarını, bütün yüksek öğretim kurumlarını, bağlı birimlerini ve bunlarla ilgili faaliyet ve esasları kapsar. Türk Silâhlı Kuvvetleri ve emniyet teşkilâtına bağlı yüksek öğretim kurumlarıyla ilgili hususlar ayrı kanunlarla düzenlenir.

“Tanımlar” başlığı altında, bu kanunda geçen kavram ve terimlerin bu kanuna göre tanımları yapılmış, genel hükümler bölümünde, bu kanunun amacı, ana ilkeleri belirlendikten sonra üst kuruluşlara değinilmiştir. Üst kuruluşlardan Yüksek Öğretim Kurulu; şu şekilde tanımlanmıştır: “Yüksek Öğretim Kurulu; tüm yüksek öğretimi düzenleyen ve yüksek öğretim kurumlarının faaliyetlerine yön veren, bu kanunla kendisine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde özellikle ve kamu tüzel kişiliğine sahip, sürekli görev yapan bir kuruluştur.

Yüksek Öğretim Kuruluna; Yüksek Öğretim Denetleme Kurulu, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi ile gerekli plânlama, araştırma, geliştirme, değerlendirme, bütçe, yatırım ve koordinasyon faaliyetleri ile ilgili birimler bağlıdır.

Tanımı yukarıda belirtildiği üzere yapılan Yüksek Öğretim Kurulunun oluşumu şöyledir :

- (1) Devlet Başkanı tarafından, tercihan rektörlük yapmış kişiler arasından seçilen sekiz,
- (2) Bakanlar Kurulunca, üniversiteler dışından temayüz etmiş üst düzeydeki devlet hizmetlileri veya emeklileri arasından seçilen altı,
- (3) Genelkurmak Başkanlığınca kendi bünyesinden seçilen bir,
- (4) Millî Eğitim Bakanlığınca kendi bünyesinden seçilen iki üye ile,
- (5) Üniversitelerarası Kurulca, Kurul üyeleri dışından ve en az yirmibeş yıl öğretim üyeliği yapmış kişiler arasından seçilen sekiz öğretim üyesinden oluşur.

Yukarıdaki (2), (3), (4) ve (5) nci bentlere göre seçilenlerin üyelikleri Devlet Başkanının onayı ile kesinleşir. Bu bentlerde belirtilenlerin ilk seçimleri bir ay, Devlet Başkanı tarafından üyelikleri onaylanmayanların yerine yeni adayların seçimleri ise iki hafta içinde yapılmadığı takdirde; Devlet Başkanınca doğrudan atama yapılır.

Kurula ilişkin diğer ayrıntılar bölümün diğer maddelerinde düzenlendikten sonra, 7 nci maddede kurulun çok sayıdaki görevlerine değinilmiştir.

Kanunda daha sonra, sırasıyla, Yüksek Öğretim Denetleme Kurulu'ndan, Kurul'un görevlerinden, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nden, Üniversitelerarası Kurul'dan tüm ayrıntılarıyla bahsedildikten sonra, Yüksek Öğretim Kurumları ve görevleri ele alınmıştır.

Üniversite Organları, Fakülte Organları, Enstitüler, Yüksek Okullar; bölümleri, kuruluşları, işleyişleri ve diğer açılardan belirlendikten sonra, kanunun beşinci bölümde öğretim elemanlarına ilişkin hükümler getirilmiştir. Bu bölümde sırasıyla, öğretim üyelerinin görevleri, yardımcı doçentliğe atama, doçentlik sınavı, doçentliğe atama, profesörlüğe yükselme ve atama, yabancı ülkelerde alınan doçentlik ünvanı, yabancı ülkelerde alınan profesörlük ünvanı, ünvanların korunması, emeklilik yaş haddi gibi konular açıklandıktan sonra "öğretim yardımcılığı" başlığı altında, öğretim yardımcılığının görevleri, öğretim görevlileri ve araştırma görevlileri, okutman, uzman, çevirici ve eğitim - öğretim plânlamacıları, yabancı uyruklu öğretim elemanları ve öğretim elemanı yetiştirme konuları üzerinde durulmuştur.

Kanunun altıncı bölümünde, Üniversitelerde çalışma ve denetimle bunun esaslarına, Üniversitelerin uygulama alanına yardımına, öğretim elemanlarının kamu kuruluşlarında, yurt içinde ve yurt dışında görevlendirilmelerine, kurumlararası yardımlaşmaya, öğretim üyesi ihtiyacının karşılanmasına ve bilimsel denetime değinilmiştir.

Kanunun yedinci bölümü, öğretim ve öğrencilerle ilgilidir. Bu bölümde; lisans düzeyinde öğretim, öğretim süresi, yüksek öğretime giriş, harçlar, sosyal hizmetler, ders kitapları ve teksirlerin basılması, yabancı dil hazırlık eğitim - öğretimi, lisans üstü öğretim konuları ayrıntılarıyla incelenmiştir.

Sekizinci bölümde, memurlar ve diğer görevlilerden bahsedilmekte; yönetim örgütleri ve atamalar söz konusu edilmektedir.

Disiplin ve ceza işlerine ilişkin dokuzuncu bölümü malî hükümler ve konunun değişik yönlerini açıklayan çeşitli hükümler izlemektedir. Kanunun geçici maddelerini farklı hükümlere ilişkin yürürlük tarihleri izlemekte, kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceği belirtilmektedir.

34. *Gemi Sağlık Resmî Kanunu (RG. 10.11.1981/17510)* (Kanun No. 2543, Kabul tarihi : 6.11.1981).

Bu kanun, Türk limanları arasında seyreden, yabancı ülke limanlarından Türk limanlarına gelen ya da Boğazlardan transit geçen gemilerden alınacak resim ve harçları belirlemektedir.

35. *Devlet Mezarlığı Hakkında Kanun (RG. 10.11.1981/17510)*. (Kanun No. 2549, Kabul tarihi : 6.11.1981).

Bu kanunun amacı; Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanları ve Devlet Başkanları ile Cumhuriyetin kuruluşuna hayat veren Ulu Önder Atatürk'ün en yakın silâh arkadaşları olan İstiklâl Harbi Komutanları (Kahramanları) için, Ankara'da, bir "Devlet Mezarlığı" tesisi ve bunun idame ve muhafazası ile ilgili hususları düzenlemektir.

Kanun, Türk milletinin, bir armağan olarak yalnız Büyük Kurtarıcısı için tesis ettiği Anıtkabir'de Atatürk'ün ve ayrıca en yakın silâh ve mesai arkadaşı İsmet İnönü'nün kabirlerinin muhafaza edileceğini, Anıtkabir alanı içine başkaca hiçbir kimsenin defnedilemeyeceğini belirtmektedir.

Kanunda ayrıca Devlet Mezarlığının yeri, yapımı, yönetimi, bu konuya ilişkin harcamalar ve konuya ilişkin diğer ayrıntılar yer almaktadır.

36. *1111 Sayılı Askerlik Kanununun 2 nci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (RG. 10.11.1981/17510)*. Kanun No. 2550, Kabul tarihi : 6.11.1981.

Bu kanun, Türk vatandaşlarından, Kıbrıs Türk Federe Devletinde askerlik yaptıklarını tevsik edenlerin, tekrar muvazzaf hizmete tâbi tutulmayacaklarına ilişkindir.

Bu kanunun ikinci maddesine eklenmiş bulunan ve yukarıda açıklanan fıkra hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihten önce askerlik yükümlülüklerini Kıbrıs'ta yaptıklarını tevsik edenler hakkında da anılan fıkra hükümleri uygulanır.

37. *5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa 6 Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun (RG. 10.11.1981/17510)*. Kanun No. 2551, Kabul tarihi : 6.11.1981.

Birinci ek geçici maddenin içeriği aynen şöyledir : "26.6.1973 tarih ve 1782 sayılı Kanunla 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa eklenen geçici madde uyarınca, borçlandırılmak suretiyle, aylık bağlamaya esas alınan fiilî hizmetleri 30 yıl kabul edilenlerden, 5 yıldan az hizmet eklenmiş bulunanların bu süreleri 5 yıla tamamlanmak, hizmet ilâvesinden yararlanmamış olanların ordudan emekliye ayrıldıkları tarihteki fiilî hizmetlerine 5 yıl eklenmek suretiyle emekli aylıkları düzeltilir.

Bunlardan emekliliğe tâbi görevlerde bulunmuş ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce emekliye ayrılmış olanların, toplam hizmetleri, yukarıdaki fıkra gereğince emsalinin ulaşacağı hizmet süresinden eksik olduğu takdirde, eksik olan bu süreleri kadar hizmet ilâve edilmek suretiyle işlem yapılır.

Yukarıdaki fıkralar kapsamına girenlerin, aylık bağlanmasına esas alınan hizmet süreleri toplamı hiçbir şekilde 40 yılı geçemez."

Bunu takiben diğer ek geçici maddeler, konuya ilişkin diğer ayrıntıları kapsamaktadır.

38. *Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun (RG. 6.10.1981/17510)*. Kanun No. 2552, Kabul tarihi : 6.11.1981.

Bu kanunla 2253 Sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun birçok maddeleri değiştirilmiş, bazı maddeleri de kaldırılmıştır.

Yapılan değişiklikler, sırasıyla; il ve ilçe çocuk mahkemelerinde görev yapacak hâkimlerin atanma ve görevlendirilmelerine, çocuk mahkemeleri başkan ve üyeleriyle çocuk mahkemeleri hâkiminin ni-

teliklerine, başkan, üye ve hâkimlerin görev yapamamaları halinde, çocuk mahkemelerinin görevine, suçların birlikte işlenmesi haline, tedbirlerin müddetine, tedbir uygulanmaması durumuna, ceza ve tedbir uygulanmasından önce yapılacak incelemeye, yargılamanın her safhasında mahkemenin izniyle duruşmada bulunabilecek kişilere, çocuk mahkemelerinde, sosyal hizmet uzmanı veya yardımcısı, pedagog, psikolog, psikiyatr olarak görevlendirilecek kişilere, gözetimin nasıl yapılacağı ve bu konuda görevlendirilecek kişilere ilişkin yönetmeliğe, mahkemelerde geçici olarak görevlendirileceklerle ilişkin ücere, adlî sicile, cezaların infaz edileceği yere, bu kanunun uygulanmasıyla ilgili görevlerin yapılmasının Adalet Bakanlığı Merkez Kuruluşundaki ilgili birimlerce yerine getirileceğine ilişkin olanlardır.

Bu kanunla bazı geçici hükümler getirilmekte, 2253 Sayılı Kanunun 5 nci maddesi ve 29 ncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır.

39. 2416 Sayılı 1981 Yılı Bütçe Kanunu ve Bu Kanuna Bağlı (A) İşaretili Cetvelde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 14.11.1981/17514) Kanun No. 2553, Kabul tarihi : 13.11.1981.

40.—2388 Sayılı Ankara Üniversitesi 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 14.11.1981/17514). Kanun No. 2554, Kabul tarihi : 13.11.1981.

41. 2412 Sayılı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununa Bağlı Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 14.11.1981/17514). Kanun No. 2555, Kabul tarihi : 13.11.1981.

42. 2407 Sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununa Bağlı Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 14.11.1981/17514). Kanun No. 2557, Kabul tarihi : 13.11.1981.

43. 2411 Sayılı Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununa Bağlı Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 14.11.1981/17514). Kanun No. 2556, Kabul tarihi : 13.11.1981.

44. 2413 Sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1981 Malî Yılı Bütçe Kanununa Bağlı Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 14.11.1981/17514). Kanun No. 2558, Kabul tarihi : 13.11.1981.

45. 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 3 ncü Maddesi 5 nci Maddesinin (h) Fıkrasının Değiştirilmesine ve 39 ncu Maddesine (j) Fıkrası ve Bu Kanuna Geçici ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun (RG. 14.11.1981/17514). Kanun No. 2559, Kabul tarihi : 13.11.1981.

Değişen maddelerde, T.C. Emekli Sandığı Yönetim Kurulunun oluşumu, kurula kimin başkanlık edeceği, toplantı ve karar yeter sayısı, üyelerin görev süresi saptanmış, değişen 5 nci maddenin (h) fıkrası şu şekli almıştır : "Kazanılmış hak aylık derecelerinden en çok üç aşağı dereceye kadar olan kadrolara atanan veya seçilenlerin, aylıkları genel hükümlere göre tespit edilmekle beraber, emeklilik keseneklerine ve kurum karşılıklarına, kazanılmış hak aylık derece ve kademeleri esas alınır. Bunlar kesenek ödedikleri derecelerin son kademesine kadar kademe ilerlemesinden yararlanırlar. Ancak, atandıkları veya seçildikleri tarihlerdeki derece ve kademe ile ilerledikleri kademe tutarları arasındaki farklara ait artış farklarının, kesenek ve kurum karşılıklarının tamamı ilgililerin aylıklarından kesilir."

39 ncu maddeye eklenen (j) fıkrası ise göreve alınan sakatların hizmet süresiyle ilgilidir.

Konuya ilişkin diğer hususlar geçici ve ek geçici maddelerde düzenlenmiştir.

46. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun (RG. 23.11.1981/17523). Kanun No. 2560, Kabul tarihi : 20.11.1981.

Bu kanunla, yukarıda adı belirtilen Genel Müdürlüğün kuruluş, görev ve yetkileri belirtilmiştir.

Buna göre, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, İstanbul Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere kurulmuştur.

Genel Müdürlüğün hizmeti, İstanbul Belediyesinin görev alanıyla sınırlıdır. Ancak İçişleri, İmar ve İskân Bakanlıklarının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu ana sistemi ile ilgili başka belediye ve köylerin su ve kanalizasyon işlerini de bu genel müdürlüğe verebilir.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi, İstanbul Belediyesi ile koordineli olarak hizmetlerini yürüten müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluş olup, personel statüsü bakımından 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek geçici 9 ncu maddesi hükümlerine, diğer işlemlerinde ise özel hukuk hükümlerine tâbidir.

Bu idareden, kanunda kısaca İSKİ olarak bahsedilmektedir.

Kuruluşundan sonra, görev ve yetkileri sırasıyla belirtilen İdarenin, ikinci bölümde yönetimi, üçüncü bölümde malî kaynakları ve bütçesi, dördüncü bölümde, hak ve muafiyetleri incelenmekte, beşinci bölüm konuya ilişkin çeşitli hükümlere yer vermektedir. Kanunda ayrıca altı geçici madde yer almaktadır.

47. *Büyük Şehirlerin Yakın Çevresindeki Yerleşim Yerlerinin Anabelediyelere Bağlanmaları Hakkında Kanun (RG. 9.12.1981/17538). Kanun No. 2561, Kabul tarihi : 4.12.1981.*

Bu kanunun amaç ve kapsamı şu şekilde belirlenmiştir : “Enerji, içme ve kullanma suyu, kanalizasyon, ulaşım, toplu taşıma ve imar gibi temel belediye hizmetlerinin birbirleriyle uyumlu ve bütünleştirici bir plânlama içinde yeterli ölçüde ve verimli bir biçimde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre belediye nüfusu 300.000’i aşan büyük şehirlerin çevresinde bulunan belediye ve köyler, bu Kanunda belirtilen esas ve usullere göre yakınında buldukları büyük şehir belediyesine bağlanabilir. Bu bağlantıda, bağlanacak belediye ve köylerin anabelediyelere uzaklıkları, anabelediyenin imkânları, hizmeti götürme ve birleştirme olanakları gözönünde tutulur.”

Yukarıda sözü edilen esaslar gözönünde bulundurularak hangi belediyelerin büyük şehir belediyesine bağlanacağı, ilgili belediyelerin yetkili organları ile, varsa sıkıyönetim komutanlığının görüşü de alınarak valilikçe tespit ve İçişleri Bakanlığına teklif edilir.

Valilik teklifinde belediyelerin birleştirilme nedenleri gerekçeleri ile belirtilir. Teklifte ayrıca, bağlanacak belediyelerin nüfusu,

yerleşim biçimi, uzaklık gibi özellikleri gözönünde tutularak bunların belediye şubesi veya mahalle olarak bağlanmaları konusundaki valilik görüşü eklenir. Yapılan teklifte, büyük şehir ve ona bağlanacak belediyelerin gelişme yön ve imkânları da dikkate alınır.

İçişleri Bakanlığı, İmar ve İskân Bakanlığının görüşünü de alarak bu teklifi Bakanlar Kuruluna intikal ettirir. Bakanlar Kurulu uygun gördüğü takdirde, söz konusu belediyeler büyük şehir belediyesine bağlanır.

Bakanlar Kurulu Kararında bu bağlantının mahiyeti de gösterilir.

Kanunun sonraki maddeleri, sırasıyla, Köylerin Bağlanmasından, Tüzel Kişiliğin Sona Ermesinden, Envanter Yapılması ve Saklanmasından, Plân, Yönetmelik ve Tarifelerden, Yeni sınır tespitinden, Belediye Başkan ve Yetkili Organlarının Görevlerinin Sona Ermesinden, Bağlanan Belediye ve Köylerde Görevli Personelden, Köy Muhtarları ve İhtiyar Meclislerinden, Belediye Şubelerine Tanınacak Yetkilerden, Bütçe ve İta Amirliğinden, Devam Eden İşlerden, Vergi Uygulamasından, Uygulanmayacak hükümlerden ve Diğer Hususlardan ve İşlerin Tamamlanmasından bahsetmektedir. Yayımı tarihinde yürürlüğe giren bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

48. 6245 Sayılı *Harcırah Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun* (RG. 15.12.1981/17545). Kanun No. 2562, Kabul tarihi : 11.12.1981.

Bu kanunun değişik 3 ncü maddesinde, kanunda geçen bazı sözcüklerin tarifi yer almaktadır. Değişik 4 ncü maddede harcırah verilecek kimseler belirtilmiştir. Değişik 6 ncı madde harcırah hesabında esas tutulacak yola ilişkindir. Değişik 7 nci madde, harcırah hesabına esas tutulacak aylıkları belirlemektedir. Değişik 8 nci madde, memur ve hizmetli olmayanların maaşından, değişik 16 ncı madde, aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelere geliş ve gidişte aile harcırahından, değişik 17 nci madde, birlik halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silâhlı Kuvvetleri mensuplarının harcırahından, değişik 18 nci madde, ehliyet tespiti, imtihan, hava değişimi ve tedavi için başka yere gönderilenlerden bahsetmektedir. Değişik 22 nci madde, memuriyet mahallini terketmek mecburiyetinde kalanların harcırahına, değişik 28 nci madde, memuriyet ma-

halleri içinde yol masrafına, değişik 29 ncu madde yurtdışında yol masrafına, değişik 33 ncü madde, yurtiçinde verilecek gündeliklerin miktarına, 34 ncü madde yurtdışında verilecek gündeliklerin miktarına, değişik 36 ncı madde, sevke, memur erbaş ve erlere verilecek gündeliklere, değişik 37 nci madde, yurtiçi ve yurtdışında kurslara katılanlara verilecek gündeliklere, değişik 39 ncu madde, memuriyet mahalli dışına gönderilenlerin gündeliğine, değişik 42 nci madde, geçici görev gündeliğinin verilebileceği azami süreye, değişik 44 ncü madde, aile masrafının miktarına, değişik 45 nci madde, yurtiçinde yer değiştirme masrafına, değişik 46 ncı madde, yurtdışı yer değiştirme masrafına, değişik 47 nci madde, hesaba esas tutulacak kilometre veya denizmiline, değişik 48 ve 49 ncu madde, memuriyet mahalli dahilinde seyyar olarak vazife gören memur ve hizmetlilere, 50 nci madde, fiilen arazi üzerinde çalışanların harcırahına, değişik 51 nci madde, misafir ve ziyaretçilere refakat etmekte görevlendirilenlerin masrafına, değişik 52 nci madde, harcırahlarını diğer kanun hükümlerine göre alanlara ilişkindir.

Ayrıca, aynı kanuna ekli (1) sayılı cetvel değiştirilmiş, kanunun 28 nci maddesinde kaldırılan kanun hükümleri belirtilmiş, 29 ncu maddeyle bazı tanımlar değiştirilmiştir. 1.3.1982 tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilen kanunda ayrıca bir geçici madde yer almakta ve kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürüteceği belirtilmektedir.

49. *Askerî Yargıtay Kanunu ile Askerî Hâkimler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (RG. 15.12.1981/17545). Kanun No. 2563, Kabul tarihi : 11.12.1981.*

Kanunun değişik 2 nci maddesi Askerî Yargıtay'ın kuruluşunu şu şekilde ifade etmektedir : "Askerî Yargıtay, Başkanlık, Başsavcılık ve beş daire ile bu kanunda gösterilen kurullar ve hizmet ünitelerinden teşekkül eder. Ancak iş hacmine göre, Askerî Yargıtay Genel Kurulunun teklifi ve Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca daire sayısı altıya kadar yükseltilebileceği gibi dörde de indirilebilir.

Askerî Yargıtayın kadroları Millî Savunma Bakanlığı kuruluş ve kadrolarında gösterilir."

Bu kanun, Daireler Kuruluna, Yüksek Disiplin Kuruluna, Üyelerin seçimine ilişkin yeni hükümler getirmiş, 17. maddenin 6 no.lu bendi değiştirilmiş, kanuna üç ek madde ilâve edilmiş, kanunun 15 inci maddesiyle, ek madde 5'in dördüncü fıkrasının (D) bendi de değiştirilmiş, ek madde 5'in dördüncü fıkrası (A) bendinin 5 numaralı alt bendinden sonra gelen fıkralardan "sicil notları ortalaması eşit olanlara Kara, Deniz, Hava önceliği esas alınır" şeklindeki fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

Yayımlı tarihinde yürürlüğe giren bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

50. *506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna İki Ek ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun (RG. 15.12.1981/17545). Kanun No. 2564, Kabul tarihi : 11.12.1981.*

Bu Kanun, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 2422 sayılı kanunla değişik 60 ıncı maddesinin (B) ve (D) bentlerini, 61 inci maddenin (A/b, c) fıkralarını değiştirmiştir. Ayrıca kanuna iki ek, bir geçici madde eklenmiş, maddelerin yürürlük tarihleri ayrı ayrı belirtilip, kanun hükümlerinin Bakanlar Kurulu tarafından yürütüleceği belirtilmiştir.

51. *Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu (RG. 22.12.1981/17552). Kanun No. 2565, Kabul tarihi : 18.12.1981.*

Bu kanunun amacı;

a) Yurt savunması bakımından hayati önemi haiz askerî tesisler ve bölgeler ile sınırların, güvenlik ve gizliliğini sağlamak için bunların çevrelerinde, kıyılarında ve havalarında; kara, deniz ve hava askerî yasak bölgelerinin,

b) Yurt savunması veya yurt ekonomisine önemli ölçüde katkıda bulunan veya kısmen dahi tahripleri veya devamlı olarak ya da geçici bir zaman için faaliyetten alıkonulmaları halinde millî güvenlik veya toplum hayatı bakımından olumsuz sonuçlar doğurabilecek; diğer askerî tesis ve bölgeler ile kamu veya özel kuruluşlara ait her türlü yer ve tesislerin etrafında güvenlik bölgelerinin, kurulması, kaldırılması ve gerektiğinde genişletilmesine ilişkin esas ve yöntemlerin düzenlenmesidir.

Kanunda, Askerî Yasak Bölgelerin Kuruluşu, kaldırılışı yöntemleri ile bölgelerin sınırı belirtilmekte, Kara, Deniz ve Hava Askerî Yasak Bölgeleri gösterilmekte, güvenlik bölgeleri, özel ve askerî güvenlik bölgeleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Kanunun müşterek hükümler kısmında, olağanüstü hal ve savaş halinde bölgelerin sınırlarının genişleyebileceğinden ve bu bölgelerin bağlanacağı yetkili komutanlıklardan bahsedilmektedir. Kanunun 7 nci bölümü ceza hükümlerine, 8-nci bölüm ise diğer çeşitli hükümlere ilişkindir. Yayımlı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe giren bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

52. *Bazı Kamu Görevlilerine Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun* (RG. 22.12.1981/17552). Kanun No. 2566, Kabul tarihi : 18.12.1981.

Bu kanun, 3.11.1981 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkındaki Kanun ile ek ve değişikliklerinin hükümlerini içermektedir.

53. *8 Mart 1950 Tarihli ve 5590 Sayılı Kanununun Adı ile Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun* (RG. 26.12.1981/17556). Kanun No. 2567, Kabul tarihi : 24.12.1981.

Odalar Birliği Kanununun değiştirilmesine ilişkin olan 8.3.1950 tarihli ve 5590 sayılı kanunun adı, "Ticaret ve Sanayi Odaları", "Ticaret Odaları", "Sanayi Odaları", "Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği" Kanunu olarak değiştirilmiştir.

Ticaret ve Sanayi Odaları ile deniz ticaret odaları bu kanunda yazılı esaslarla meslek hizmetleri görmek, meslekî ahlâkî ve tesianüdü korumak, ticaret ve sanayiın genel menfaatlere uygun surette gelişmesine çalışmak ve bu maksatlarla verilecek işleri yapmak üzere kurulan, tüzel kişiliği haiz ve meslekî teşekkül mahiyetinde kamu kurumlarıdır.

Ticaret ve Sanayi Odası, deniz ticaret odası, oda kurulması istenen yerdeki ticaret siciline kayıtlı tacirlerin % 51'inin yazılı isteği üzerine Ticaret Bakanlığının yazılı izniyle kurulur.

Ancak, bu istemin ticaret ve sanayi odası için en az 100, deniz ticaret odası için en az 20 tacir tarafından yapılması şarttır.

Ticaret ve Sanayi Odalarına ilişkin diğer hususlar, oda kurabilecek sanayicilerin sayı ve özellikleri, odaların kuruluş ve çalışma alanları, odaların görevleri, odalara kayıt mecburiyeti, odalar bütçelerinden sarfiyat, meslek komiteleri, oda meclisleri, yönetim kurulları, odaların gelirleri, odalara kayıt ücreti ve yıllık aidat, munzam aidat, hizmet karşılığı alınan ücretler, kanunun diğer maddelerinde yer almaktadır.

Kanunda daha sonra ticaret borsalarına ilişkin hükümlere yer verilmekte, bunların kuruluşu, çalışma alanları ve açabilecekleri şubelerden bahsedilmektedir. Kanunda, meslek komiteleri, borsa meclisleri, borsa yönetim kurulları, borsa komiseri, borsa kurulan yerlerde hangi malların borsalarda alım ve satımının zorunlu olduğu, tescil yükümlülüğünün yerine getirilmesi, kayıt ücreti ve yıllık aidat, hizmetler karşılığında alınan ücretlerin oran ve miktarı gibi konular değiştirilen hükümler içinde yer almaktadır.

Kanunun 5 inci bölümü, Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Borsaları Birliği'ne ilişkindir. Birliğin kuruluşu belirlenip, görevleri saptandıktan sonra, birlik genel kurulunun teşekkülünden bahsedilmekte, birlik yönetim kurulunun teşkili usulü, birlik bütçesinden sarfiyat, temsil, imza yetkisi ve ehliyet, birlikçe alınacak ücretler, birlikçe verilecek cezalar gösterilmektedir. Ayrıca birlik yönetim kurulunca verilen bazı parasal kararların ilâm hükmünde olup, icra dairelerince yerine getirileceği belirtilmektedir.

Türkiye ile diğer bir yabancı ülke arasında ekonomik ve ticarî ilişkilerin geliştirilmesine yardımcı olmak amacıyla Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği halinde Ticaret Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile tek taraflı veya iki taraflı Türk - Yabancı veya Yabancı - Türk Ticaret, Sanayi ve Deniz Ticaret Odaları kurulur. Müşterek odaların kuruluş esasları, Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle tespit olunur. Bu odalardan yurt dışında kurulmuş olanların faaliyetlerinin izlenmesi anılan Bakanlıkça yapılır.

Kanunda ayrıca, Ticaret Bakanlığının odalar, borsalar ve bunların birliği üzerindeki murakabesinden; oda, borsa ve birlik personelinin özlük hakları ve ayrılma tazminatından bahsedilmekte, yürürlükten kaldırılan hükümler belirtilmekte, üç ek madde ve geçici maddeler konuya ilişkin diğer ayrıntılara yer vermektedir.

54. *Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu ile Askerî Hâkimler Kanununda Değişiklik Kanunu* (RG. 26.12.1981/17556). Kanun No. 2568.

55. *T.C. Ziraat Bankasının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına Olan Bir Kısım Borçlarının Hazineden ve Bazı Kuruluşlardan Olan Alacakları Karşılığında Tahkim Edilmesi Hakkında Kanun* (RG. 31.12.1981/17561). Kanun No. 2569, Kabul tarihi : 30.12.1981.

56. *Umumî, Mülhak ve Hususî Bütçelerle İdare Edilen Daireler ve Belediyelerle Sermayesinin Tamamı Devlete veya Belediye veya Hususî İdarelere Ait Daire ve Müesseseler Arasındaki İhtilâfın Tahkim Yoluyla Halli Hakkında 3533 Sayılı Kanununun 4 ncü Maddesinin Değiştirilmesine, 3 ncü Maddesinin Kaldırılmasına ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun* (RG. 31.12.1981/17561). Kanun No. 2570, Kabul tarihi : 30.12.1981.

Katma bütçe ile idare edilen daireler, belediyeler, özel bütçe ile idare olunan veya sermayesinin tamamı Devlet, belediye veya özel idarelere ait olan daire ve müesseselerin veya bu daire ve müesseselerden biriyle ikinci maddede yazılı dairelerden biri arasında çıkan uyuşmazlıklar, bulunduğu yerin ve uyuşmazlık gayrimenkulle ilişkinse o gayrimenkulün bulunduğu yerin ve taraflar değişik yerlerde bulunuyorlarsa davalı durumunda olan daire veya müessesenin ve davalılar birden çok olduğu takdirde bunlardan birinin bulunduğu yerin yüksek dereceli hukuk mahkemesi başkanı veya hâkimi tarafından hakem sıfatıyla çözümlenir.

Bu kanun 3533 sayılı Kanununun 3 ncü maddesini yürürlükten kaldırmış ve kanuna bir geçici madde eklemiştir. Yayımlı tarihinde yürürlüğe giren bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Millî Güvenlik Konseyi Kararları :

1. *Millî Güvenlik Konseyinin Danışma Meclisi Üyelerinin Seçimine İlişkin 59 Sayılı Kararı* (RG. 15.10.1981/17485). Mükerrer sayı.

29 Haziran 1981 tarih ve 2485 sayılı Kurucu Meclis Hakkındaki kanun hükümlerine göre illerden 120 üye, Millî Güvenlik Konseyine doğrudan başvuranlar arasından 40 üye olmak üzere, toplam 160 Danışma Meclisi üyesi 11.640 aday arasından seçilmiştir.

İlk toplantı tarihi Millî Güvenlik Konseyi'nin 10 Temmuz 1981 gün ve 53 sayılı bildirisi gereğince 23 Ekim 1981, saat 10.00 olarak tespit edilmiştir.

2. *Danışma Meclisinin İçtüzüğü Hazırlanıncaya Kadar Uygulanacak Çalışma Esaslarına İlişkin Karar* (RG. 23.10.1981/17493).

3. *ÜNAS Katılanlara Bir Hak Tanıma Kararı* (RG. 24.11.1981/17524).

4.11.1981 tarih ve 2457 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun yüksek öğretime girişi düzenleyen 45 inci maddesinin (a) fıkrası hükümlerine göre sınav hakkı kalmamış bulunanlara; 1982 - 83 eğitim - öğretim yılı için bir defaya mahsus olmak üzere yüksek öğretime giriş sınav hakkı tanınmıştır.

Danışma Meclisi Kararları :

1. Danışma Meclisinin Açılması Dolayısıyla Devlet Başkanına Millî Güvenlik Konseyi Üyelerine ve Türk Silâhlı Kuvvetlerine Danışma Meclisinin Şükran ve Takdirlerinin İletilmesine Dair Karar (RG. 23.10'1981/17494).

2. Danışma Meclisinin Göreve Başlaması Dolayısıyla Danışma Meclisi Üyelerinin Yüce Türk Ulusuna Şükran Duygularının Arzedilmesine Dair Karar (RG. 23.10.1981/17494).

3. *Danışma Meclisi İçtüzüğü* (RG. 21.11.1981/17521).

Bu kararda, Danışma Meclisinin çalışma ilkelerini belirleyen birinci madde hükmü aynen şöyledir : "Danışma Meclisi çalışmalarını 29 Haziran 1981 günlü ve 2485 sayılı Kanun ile Anayasa, ilgili kanunlar ve bu içtüzük hükümlerine göre yürütür."

Danışma Meclisinin görevi, Millî Güvenlik Konseyince kararlaştırılacak tarihte yapılacak genel seçimlerle Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulup fiilen göreve başlayıncaya kadar sürer.

Meclisin üye tamsayısı yüzaltmıştır.

İçtüzükte bazılarında değindiğimiz genel hükümleri takiben, ikinci kısımda Danışma Meclisinin kuruluşu belirlenmektedir. İçtüzüğün üçüncü kısmı Genel Kurul çalışmalarına ilişkindir. Kanunların yapılmasına ilişkin dördüncü kısmı takiben üyelere ait hükümleri içe-

ren beşinci kısım gelmektedir. Altıncı kısım oylamalar ve seçimden bahsetmektedir. Yedinci kısımda tutanaklardan, sekizinci kısımda Danışma Meclisinin iç hizmetlerinden bahsedilmektedir. Farklı konulardaki çeşitli hükümlere yer veren dokuzuncu kısımla içtüzük son bulmaktadır.

II. YÜRÜTME İŞLEMLERİ

A. Devlet Başkanlığı Kararı :

1. Atama Kararı (RG. 21.12.1981/17551).

2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 6 b maddesi gereğince teşkil edilecek Yüksek Öğretim Kurulunun hangi üyelerden oluşmasının uygun görüldüğü bu karardan belirtilmiştir.

B. Tüzükler :

1. Çalışma Bakanlığı Yurtdışı İşçi Sorunları Örgütü Tüzüğü (RG. 28.9.1981/17472).

Çalışma Bakanlığı Yurtdışı İşçi Sorunları Örgütünün kuruluşuna, görev ve yetkilerine ilişkin esaslar bu Tüzük'te belirtilmiştir.

Tüzüğün kuruluş ve görevler bölümünde Yurtdışı İşçi Sorunları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şu şekilde belirtilmiştir : "YİS Genel Müdürlüğü, yabancı ülkelerdeki Türk işçilerinin hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek, çeşitli sorunlarının çözümlenmesinde yurt içindeki ve dışındaki kuruluşlarla gerekli koordinasyon ve işbirliği sağlamak, Bakanlık yurtdışı örgütünü düzenlemek, yönetmek ve denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Tüzüğün bundan sonraki bölümleri, giriş koşulları ve sınavlara, atama ve hizmet sürelerine, yönetmeliklere, yürürlük ve yürütmeye ilişkin son hükümlere ilişkindir.

2. At Yarışları Tüzüğünde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tüzük (RG. 18.10.1981/17488).

3. Gümrüğe Terkedilen, Terkedilmiş Sayılan, Müsadere Edilen Eşyanın Tasfiyesine İlişkin Tüzüğe Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Tüzük (RG. 18.12.1981/17548).

C. Bakanlar Kurulu Kararları :

1. *Türk Mevzuatının Yönetimi ve Yeniden Düzenlenmesi Projesi Uygulama Esasları* (RG. 24.10.1981/17494). Karar Sayılı : 8/3463.

Dördüncü beş yıllık kalkınma plânında yer alan ilkeler doğrultusunda hazırlanan "Türk Mevzuatının Yönetimi ve Yeniden Düzenlenmesi Projesinin Uygulama Esasları'nın yürürlüğe konulması, Bakanlar Kurulu'nca 14.8.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Bu projenin amacı, kalkınmaya karşı hassas bir hukuk sistemi kurulmasında ve hukuk güvenliğinin sağlanmasında öncelikle mevzuat yönetimine, (Türk Mevzuatının Yönlendirilmesi, hazırlanması, derlenmesi, ayıklanması ve yeniden düzenlenmesi) ilişkin sorunların çözümlenmesi zorunlu olduğundan, gerekli ilkeleri tespit etmek ve çalışmaları yürütmektir.

Düzenleme, projenin öncelikle kapsayacağı konuları, projenin yönetimini, çalışma esaslarını ve proje çalışmaları sonuçlarını içermektedir.

2. *1982 Yılı Programı ile Bu Programın Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine İlişkin Karar* (RG. 30.11.1981/17530). Karar Sayısı : 8/3891.

Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarlığınca Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânına uygun olarak hazırlanan ve Yüksek Plânlama Kurulu tarafından görüşüldükten sonra adı geçen kurulun 27.11.1981 tarihli ve 96 sayılı raporu ile Bakanlar Kuruluna sunulan "1982 Yılı Programı" ile "1982 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar"ın kabulü; 30.9.1960 tarihli ve 91 Sayılı Kanunun, 15 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 27.11.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

3. *Özel Güvenlik Teşkilâtı Kuracak Kuruluşlara İlişkin Karar* (RG. 18.12.1981/17548). Karar Sayısı : 8/3959.

Kararda özel güvenlik teşkilâtı kurulacak kuruluşlar (Bankalar) belirlenmiş, güvenliğin nasıl sağlanacağı birtakım esaslara bağlanmıştır.

4. *Harp Silâh ve Mühimmatının Denetime Tâbi Tutulmasına İlişkin Karar* (RG. 25.12.1981/17555).

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan listede yazılı harp silâh ve mühimmatının, Ocak 1982 den geçerli olmak üzere, kontrole tâbi tutulması; adı geçen Bakanlığın 8.12.1981 tarihli ve KANUN : 1981 - 787 - BD sayılı yazısı üzerine, 3.1.1940 tarihli ve 3763 sayılı Kanunun birinci ve 17.7.1940 tarihli ve 2/13992 sayılı Kararname ile yürürlüğe giren Nizamname'nin ikinci maddelerine göre, Bakanlar Kurulunca 16.12.1981 tarihinde kararlaştırılmıştır.

5. *İktisadî Devlet Teşekkülleri ve Benzeri Kuruluşların 1982 Yılı Genel Yatırım ve Finansman Programına İlişkin Karar (RG. 26.12.1981/17556).*

“İktisadî Devlet Teşekkülleri ve Benzeri Kuruluşların 1982 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programı” çerçevesinde kuruluşların yatırımları ile ilgili yapabilecekleri harcamaların üst limitleri ve bütçe transferleri kuruluşlar itibariyle karara ilişkin listede gösterilmiş, bu programın uygulanmasında KİT yöneticilerinin önemle riayet etmeleri gereken hususlar belirtilmiştir.

6. *Bakanlık Kaldırılması ile İlgili Başbakanlık Kararı (RG. 10. 12.1981/17540).*

Bu kararlar,

1 — 17 Kasım 1974 tarihli ve 4 - 1040 sayılı onayla kurulmuş bulunan Kültür Bakanlığının kaldırılması,

2 — Turizm ve Tanıtma Bakanlığının adının, Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak değiştirilmesi,

3 — Kültür Bakanlığı bünyesindeki kuruluşların kadrolarıyla birlikte Kültür ve Turizm Bakanlığına devredilmesi,

4 — 7 Haziran 1920 tarihli ve 6 sayılı Kanunla kurulan ve halen Turizm ve Tanıtma Bakanlığına bağlı bulunan Basın Yayın Genel Müdürlüğünün Başbakanlığa bağlanması,

5 — 265 sayılı Kanununun 33 üncü maddesi gereğince, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı tarafından kullanılan Anadolu Ajansı Genel Müdürlüğü ile ilgili görev ve yetkilerin Başbakanlığa devredilmesi,

6 — Bu suretle birleştirilen iki Bakanlığın;

a) Kültür Bakanlığında intikal eden birimlerin Kültür İşleri Müsteşarlığı,

b) Turizm ve Tanıtma Bakanlığı bünyesinde devam ettirilen birimlerin ise Turizm İşleri Müsteşarlığı,

adlarını taşıyan iki müsteşarlık tarafından yürütülmesi,

7 — Yukarıda sayılan Kanun, Kararname ve bunların ek ve tadillerinin ilgili Bakan veya Bakanlıklara verdiği görev ve yetkilerin, bu kuruluşların bağlandıkları Başbakan, Başbakanlık, Bakan ve Bakanlıklarca kullanılması,

8 — Yeni teşkilâtlanmanın 1 Ocak 1982 de yürürlüğe konması hükmüne bağlanmıştır.

7. Sosyal Güvenlik Kurulu'nun Kurulması Hakkında Karar (RG. 28.12.1981/17558).

Kararda, kurulun kimlerden oluşacağı belirtildikten sonra, amacı şu şekilde saptanmıştır: "Kurulun amacı, Sosyal Güvenliğin kalkınma plân ve program ilkelerine uygun biçimde gelişmesi ve sosyal güvenlik kuruluşları arasında koordinasyonu, norm ve mevzuat yaklaşımını sağlamak, sosyal güvenlik kuruluşlarının malî kaynak ve fonlarının değerlendirilmesi hakkında önerilerde bulunmak, kuruluşların üyelerine tanıdıkları haklar yönünden dengeyi sağlayıcı çalışmalar yapmak, sosyal güvenlik kuruluşlarından yararlanacak olanların kapsamını genişletmek ve sosyal güvenliğin henüz götürülememiş olduğu sahalara ve kimselere sosyal güvenliğin götürülmesi imkân, yol ve tedbirleri araştırmak, yurt dışında çalışan vatandaşlarımızın sosyal güvenlikle ilgili sorunlarını tespit ederek bunlara çözüm yolları getirmektir."

Kararda, daha sonra kurulun yetki ve görevleriyle, toplantı zamanı ve kurulun çalışma esas ve usullerine ilişkin kararnameden bahsedilmektedir.

D. Yönetmelikler, Tebliğler :

1. *Topraksu Genel Müdürlüğü Murakabe Kurulu Kuruluş ve Çalışma Yönetmeliği (RG. 4.9.1981/17448).*

Topraksu Genel Müdürlüğü Murakabe Kurulunun çalışma esasları ile Kurul Başkanı, Üyeleri ve Büro personelinin, görev, yetki, sorumluluk, atama usul ve esasları bu yönetmelikte gösterilmiştir.

2. *Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettiş Yardımcılığı Giriş ve Müfettişlik Yeterlik Sınavı Yönetmeliği (RG. 5.9.1981/17449).*

Bu yönetmelik, Gümrük ve Tekel Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri konusundaki 2825 sayılı Yasa ve 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'na dayanılarak Bakanlık Teftiş Kurulu'na alınacak müfettiş yardımcılarının giriş sınavları ile müfettişlik yeterlik sınavlarının yapılış biçimini göstermek amacıyla düzenlenmiştir.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettiş yardımcılığına alınacaklarda aranacak nitelikler ile giriş sınavının yapılması, Müfettiş Yardımcılığına atanma ve Müfettişlik Yeterlik Sınavına çağırılma, bu sınavın yapılması, müfettişliğe atanma ilke ve koşulları bu yönetmelikte gösterilmiştir.

3. *Devlet Memurları Konut Edindirme ve Kullandırma Yönetmeliğinin Değiştirilmesine İlişkin Yönetmelik (RG. 6.9.1981/17450).*

4. *S.S.K. Sağlık Teşkilâtı Yönetmeliği (RG. 6.9.1981/17450).*

Yönetmeliğin amacı, S.S.K. Sağlık Teşkilâtı Personelinin görev, yetki ve sorumlulukları ile çeitli hizmetlerin uygulanış yöntemlerini belirtmek suretiyle, Kurumun, Kanunlara göre sağlıklarından sorumlu bulunduğu kişilere bilinçli, disiplinli, kaliteli, ekonomik, modern çağın icaplarına ve memleket gerçeklerine uygun, koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini bir arada sağlamaktır.

5. *Turizm Eğitim Merkezleri (TUREM) Kuruluş Yönetmeliği (RG. 8.9.1981/17452).*

Bu yönetmelikle, 265 Sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 8 ve 26 ncı maddelerine dayanarak turizm endüstrisinin çeşitli alanlarında ihtiyaç duyulan personele faaliyet dallarında formasyon kazandırmak ve geliştirmek, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı personeline de kurs ve seminerler yoluyla hizmet içi eğitimi vermek amacıyla Bakanlığın, gerekli gördüğü yerlerde Turizm Eğitimi Merkezi (TUREM) kuracağı öngörülmüştür.

Yönetmeliğe göre, TUREM'ler merkezde doğrudan, illerde ise bölge müdürlükleri aracılığı ile Turizm Eğitimi Genel Müdürlüğü'ne bağlıdır.

Konunun ayrıntıları, yönetmeliğin diğer maddelerinde yer almaktadır.

6. İmar ve İskân Bakanlığı İmar Müdürlükleri Kuruluş, Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'nin 11 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Yönetmelik (RG. 8.9.1981/17452).

7. Tarım ve Orman Bakanlığı Personeline Ait Tayin ve Nakil Genel Yönetmeliği (RG. 12.9.1981/17456).

Bu yönetmelik Tarım ve Orman Bakanlığı personelinin tayin ve nakilleriyle ilgili esas ve usulleri belirtmek ve yürütmeyi ona göre düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

8. Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (RG. 16.9.1981/17460).

9. Emniyet Hizmetleri Sınıfı Kıyafet Yönetmeliği (RG. 17.9.1981/17461).

10. Türk Öğrencilerin Yabancı Memleketlerde Okumaları ile İlgili Talimatnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik (RG. 18.9.1981/17462).

11. Gümrük Hakem Kurulu Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Yönetmelik (RG. 21.9.1981/17465).

12. Kütüphanelerarası Basma Kitapları Ödünç Verme Yönetmeliği (RG. 21.9.1981/17465).

Bu yönetmeliğin amacı, Türkiyede mevcut halk kütüphanelerinde bulunan basma kitapların kütüphaneler arası ödünç verme işlerini yürütmektir.

Bu yönetmelik, halk kütüphanelerinde 2527 sayılı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu uyarınca derlenen Devlet nüshalarının dışında kalan, basma kitapların kütüphaneler arası ödünç verme işlerini kapsar.

Bu yönetmelikte geçen "Basma Kitaplar", yeni harfli basma kitapları ifade eder.

13. Kültür Bakanlığı Kitap ve Süreli Yayınları Seçme Kurulu Yönetmeliği (RG. 21.9.1981/17465).

14. Halk Kütüphaneleri Görev ve Çalışma Yönetmeliği (RG. 21.9.1981/17465).

Bu yönetmeliğin amacı, halk kütüphaneleri ile bunlara bağlı şube, bölüm ve servislerde görevli personelin görev ve sorumluluklarını düzenlemektir.

15. *Türk Silâhlı Kuvvetlerinde Görevli Devlet Memurları Disiplin Kurulları Yönetmeliğinin 5 ve 6 ncı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik* (RG. 22.9.1981/17466).

16. *Yatılı Pansiyonlu İlkokullar Yönetmeliğinin Değiştirilmesi ve 6. Maddeye Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Yönetmelik* (RG. 28.9.1981/17472).

17. *Spor Teşekkülleri Tescil Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Yönetmelik* (RG. 30.9.1981/17474).

18. *Ulusal ve Resmî Bayramlarda Yapılacak Törenler Yönetmeliği* (RG. 1.10.1981/17475).

19. *BTGM Spor Faaliyetlerinde Sporcuların Forma ve Eşofmanlarına Reklâm Konulmasına Dair Yönetmelik* (RG. 1.10.1981/17475).

20. *Avcılık - Atıcılık ve Okçuluk Federasyonlarının Birleştirilmesine Dair Gençlik ve Spor Bakanlığı Tebliği* (RG. 7.10.1981/17481).

21. *Sınıf Öğretmeni Yetiştiren Eğitim Enstitüleri Yönetmeliğinin 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 107, 108 nci Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik* (RG. 17.10.1981/17487).

22. *Temel Eğitim I. Kademe "İlkokul" Yönetmeliğinin 64 ve 71. Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik* (RG. 17.10.1981/17487).

22. *Millî Eğitim Bakanlığı Basılı Eğitim ve Öğretim Malzemeleri Satış İşleri Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Yönetmelik* (RG. 17.10.1981/17487).

23. *TIR Araçlarının Seyir, Konaklama, Denetleme ve Güvenlik Esaslarına Ait Yönetmelik* (RG. 20.10.1981/17490).

Bu yönetmelik, uluslararası eşya taşıyan yerli ve yabancı taşıtların Türkiye hudutları içerisinde seyir, konaklama, denetleme ve

güvenliklerinin sağlanması bakımından tâbi olacakları esasları kapsar.

24. *Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik* (RG. 27.10.1981/17497).

Bu yönetmeliğin amacı, 22.7.1981 tarihli ve 2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

25. *İmar ve İskân Bakanlığı Toplu Konut Yüksek Kurulu, 2487 Sayılı Toplu Konut Kanununun Geçici 1 ve 2. maddelerinin uygulama esasları ve kanuna göre hak sahibi olma koşullarına ilişkin olarak aldığı kararları tebliğ şeklinde yayınlamıştır* (RG. 27.10.1981/17497).

26. *Millî Eğitim Bakanlığın Bağı Temel Eğitim İkinci Kademe Okulları (Ortaokullar) ile Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği* (RG. 28.10.1981/17498).

27. *Resmî Gazete Abone Usul ve Şartlarıyla Resmî Gazete Perakende Satış Fiyatlarına Ait Esasların Tadiline Dair Esaslar* (RG. 31.10.1981/17500).

28. *Mülkî İdare Amirleri Atama, Değerlendirme ve Yerdeğiştirme Yönetmeliği* (RG. 5.11.1981/17505).

İçişleri Bakanlığınca hazırlanıp, Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan bu yönetmelik, meslek mensuplarının atanma, değerlendirilme ve yerdeğiştirilmelerini hizmet gereklerini esas alarak sicil, liyakat ve kıdem gibi objektif ilkelere bağlamak, meslek mensuplarına yurdun çeşitli yerlerinde görev yapma yükümlülüğünü getirmek amacıyla hazırlanmıştır.

29. *Devlet Denetleme Kurulunun Teşkilât, Görev ve Çalışma Düzeni Hakkında Yönetmelik* (RG. 5.11.1981/17505).

Bu yönetmelik Devlet Denetleme Kurulunun teşkilât, görev ve çalışma düzenini belirlemek ve Devlet Denetleme Kurulu kurulması hakkındaki kanunun uygulanmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu yönetmelik, Devlet Başkanı'nın isteği üzerine;

a) Silâhlı Kuvvetler ve Yargı Organları hariç olmak üzere tüm kamu kuruluş ve kurumlarında,

b) Tüm kamu kuruluş ve kurumları tarafından en az sermayelerinin yarısından çoğuna katılmak suretiyle oluşturulan her türlü kuruluşlarda,

c) Kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında,

d) Her düzeydeki işçi ve işveren meslek teşekküllerinde,

e) Kamuya yararlı derneklerde, Devlet Denetleme Kurulunca yapılacak her türlü inceleme, araştırma ve denetlemeleri düzenler.

30. *İçişleri Bakanlığı Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yönetmelik (RG. 13.11.1981/17513).*

Bu yönetmeliğin amacı;

a. İçişleri Bakanlığının, birbirlerine yakın ilişkisi bulunan, birlikte ve bir bütün halinde ele alınması gereken inceleme ve araştırma, plân, program, bütçe ve yayın hizmetlerine ilişkin çalışmaları verimli ve etkili bir biçimde yürüterek, uygulamanın plân ve programlardaki esaslara uygun olarak gelişmesini sağlamak,

b. Bakanlığın merkez ve taşra kademelerinde bu hizmetlere ilişkin çalışmaları uyumlaştırmak,

c. Kalkınma plânları ve bunlara bağlı yıllık programlarla Vali ve Kaymakamlara verilen görevlerin etkin bir biçimde yerine getirilmesine yardımcı olmak, bu alandaki çalışmaları izlemek, değerlendirmek ve merkezî kademedeki ilgili Bakanlık ve Kuruluşlar arasında bu görevlere ilişkin koordinasyon hizmetlerini yürütmek,

d. Bakanlıkla Devlet Plânlama Teşkilâtı arasındaki işbirliği ve koordinasyonu gerçekleştirmek üzere kurulmuş olan Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü'nün kuruluşunu ve görevlerini düzenlemektir.

Bu yönetmelik, Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü'nün merkez ve il kuruluşlarının kuruluş, görev ve yetkileri ile çalışma düzenine ilişkin ilke ve kuralları kapsamaktadır.

31. *Siyasî Partilerin Feshine Dair Kanun ile Hazine'ye İntikal Eden Malların Tasfiyesine İlişkin Yönetmelik (RG. 28.11.1981/17528).*

Bu yönetmelik 16.10.1981 tarihinde yürürlüğe giren 2533 sayılı Kanunla fesh edilen ve mal varlıkları Hazineye geçen bütün siyasî partilerin; tüm merkez il, ilçe ve diğer şube teşkilâtları, kadın ve gençlik kolları, temsilcilik, lokal ve diğer adlarla kurulan her türlü yardımcı kuruluş ve yan organlarının mal varlıklarının Hazine'ye intikal ve tasfiyesine dair usul ve esasları kapsamaktadır.

32. *Yüksek Öğretmen Okulu Yönetmeliği (RG. 3.12.1981/17533).*

Bu yönetmeliğin amacı, Yüksek Öğretmen Okulunun amaç ve ilkelerini, yönetimin ve öğretim kurullarının kuruluş biçimlerini, işleyişlerini, görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemek, eğitim - öğretim ile ilgili esasları, öğrenci kayıt - kabul koşulları ve sınavlarla ilgili temel ilkeleri düzenlemektir.

33. *Millî Eğitim Bakanlığı ile Diğer Bakanlıklara Bağlı Okullardaki Görevlilerle Öğrencilerin Kılık - Kıyafetlerine İlişkin Yönetmelik (RG. 7.12.1981/17537).*

Bu yönetmeliğin amaçları, her derece ve türdeki okullarda;

a. Yönetici, öğretmen ve diğer görevlilerle, öğrencilerin, Atatürk inkılâp ve ilkelerine uygun, uygar, aşırılıklara kaçmayan ve sade bir kılık kıyafette olmalarını sağlamaktır.

b. Kılık kıyafette birlik, bütünlük, uyum ve düzen sağlamaktır.

c. Öğrencilere kılık kıyafet yönünden toplumumuzun özelliklerine uygun tavır, tutum ve alışkanlıklar kazandırmaktır.

Bu yönetmelik, her derece ve türdeki resmî ve özel okulların (askerî okullar, Polis Kolejleri gibi resmî üniforması bulunan okullar hariç) öğrencileri ile bu kurumlarda görevli yönetici, öğretmen ve diğer personelin kılık kıyafetlerinin düzenlenmesine ilişkin esasları kapsamaktadır.

34. *Profesyonel Turist Rehberliği Kursları ve Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliği (RG. 20.12.1981/17550).*

265 sayılı yasanın 8. maddesinin Turizm ve Tanıtma Bakanlığına verdiği yetkilere göre hazırlanmış olan bu yönetmelik, Profes-

yonel Turist Rehberleri yetiştirmek amacıyla kurslar açmak, kursları yürütmek, profesyonel turist rehberlerini yönetmek, denetlemek ve meslekî kuruluşlar ile yapılacak işbirliği esaslarını kapsamaktadır.

35. *2520 Sayılı Kanuna İlişkin Tebliğ (RG. 23.12.1981/17553).*

Menkul kıymetlerin satışına aracılık edenlerin faaliyet sahaları, sermayeleri ve çalışma usulleri ile uyacakları diğer şartlar 2520 sayılı Kanunun 1 inci maddesine dayanılarak bu tebliğle düzenlenmiştir.

36. *İl Toplu Konut Kurulları Yönetmeliği (RG. 25.12.1981/17555).*

İl toplu konut kurullarının oluşumunu, görevlerini ve çalışma usullerini belirleyen bu yönetmelik 2487 Sayılı Toplu Konut Kanununun 32. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Yönetmeliğe göre, toplu konut faaliyetleri ile ilgili hususları yerel çerçevede ele almak üzere İmar ve İskân Bakanlığınca belirlenecek illerde il toplu konut kurulları kurulması hükme bağlanmıştır.

37. *Sosyal Sigortalar Kurumu Lojman Yönetmeliği (RG. 27.12.1981/17557).*

38. *Devlet Memurları Disiplin Kurulları Yönetmeliğinin 4 üncü Maddesinin III/K Bölümünün ve 5 inci Maddesinin K Bölümünün Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik (RG. 29.12.1981/17559).*

III. YARGI İŞLEMLERİ

1. Anayasa Mahkemesi Kararları

a) İptal İstemini Red Kararı:

aa) 2.9.1971 gün ve 1479 sayılı (Bağ - Kur) Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine ilişkin 19.4.1979 gün ve 2229 sayılı Yasanın Ek 2. maddesinin son fıkrasında "Ancak, eski basamakta geçen süreler yeni intibak ettirilen basa-

makta geçmiş süreler olarak değerlendirilemez” biçiminde yer alan hükmün Anayasaya aykırı olmadığına ve itirazın reddine oyçokluğuyla 5.5.1981 gününde karar verilmiştir (RG. 22.9.1981/17466).

b) Sayıştay Genel Kurulu İçtihadı Birleştirme Kararı, (Esas No. 1981/8, Karar No. 4133/2, Karar tarihi : 28.9.1981) :

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile esenlendirme (Rehabilitasyon) tesisleri döner sermaye saymanlıkları hesaplarındaki mevzuata aykırı ödemelerden sorumlu olacakların saptanması konusunda, 1 nci Dairenin 6.8.1976 gün ve 1019 sayılı tutanağa göre düzenlenen 1328 sayılı ilâmında yer alan hüküm ile 2 nci Dairenin 4.5.1979 gün ve 26721 sayılı tutanağa göre düzenlenen 1576 sayılı ilâmında yer alan hüküm arasında aykırılık bulunduğundan 832 Sayılı Sayıştay Kanununun 80 inci maddesi gereğince içtihadın birleştirilmesine karar verilmiş, usul ve esas yönünden konu, ilgili mevzuat ışığında incelenmiş olup (832 sayılı Sayıştay Kanunu ve 209 Sayılı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Eserlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun), varılan sonuç şudur : Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile eserlendirme (Rehabilitasyon) tesisleri döner sermaye saymanlıkları hesaplarındaki mevzuata aykırı ödemelerden, saymanla birlikte imzası bulunan ita amiri ve görevli tahakkuk memurunun sorumlu tutulması gerekeceğine ve içtihadın bu yolda birleştirilmesine 28.9.1981 tarihinde çoğunlukla karar verilmiştir (RG. 23.11.1981/17523).

Sayıştay Kararları :

a. Sayıştay Genel Kurulunun E. 1981/9, K. 4135/1 ve 19.10.1981 tarihli İçtihadı Birleştirme Kararının konusu, kaçağı men, takip ve tahkik ile mükellef olanlara, çalışma mntıklarında yakaladıkları kaçak eşyanın muhbiri olmaması halinde, muhbire ait ikramiye hissesinin de verilip verilemeyeceği konusunda Temyiz Kurulunun 27.6.1980 tarih ve 17152 sayılı tutanağa göre düzenlenen 1245 sayılı ilâmı ile 4.11.1980 tarih ve 17250 sayılı tutanağa göre düzenlenen 1339 sayılı ilâmı birbirine aykırı bulunduğundan, 832 sayılı Sayıştay Kanununun 80 inci maddesi hükmü gereğince içtihadın birleştirilmesine karar verilmesidir. Buna göre usul ve esas açısından yapılan incelemeler ve konu ile ilgili mevzuatın (1918 Sayılı Ka-

çakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun) değerlendirilmesi sonucunda, kaçağı men, takip ve tahkikle mükellef olanlara, çalışma mıntıklarında yakaladıkları kaçak eşyanın muhbiri olmaması halinde, muhbire ait ikramiye hissesinin de verilmesi gerektiğine ve içtihadın Temyiz Kurulunun 1245 sayılı ilâmı doğrultusunda birleştirilmesine 19.10.1981 tarihinde çoğunlukla karar verilmiştir (RG. 23.11.1981/17523).

2.12.1981 tarihli ve 17532 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi Kararları şunlardır :

— Ölen kardeşinin yerine saklı olarak nüfusta kayıtlı görünen kişinin gerçek doğum tarihi ile nüfusa kaydını isteyerek açtığı davanın İdarî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— İki ayrı yargı biriminin verdiği kararlarda hüküm uyuşmazlığı bulunmadığı hallerde, bu konudaki başvurunun reddi gerekir.

— Tren şefi olarak görevli personelin tren kazası sonucu ölümü nedeniyle uğranılan zararın tazmini istemini içeren davanın İdarî Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir (Tekel olarak yürütülen hizmetler kamu hukuku kurallarına tâbidir).

— Kiradaki vakıf mallarının mülke dönüşümünde alınan ödün bedelinden doğan anlaşmazlıklara ilişkin davaların Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Karayolunda seyreden İdareye ait aracın yaptığı kaza sonucu, araçtaki kişinin ölümü üzerine mirasçılarının uğradığı zararın tazmini istemini içeren davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Kamu görevlisinin, kamu hizmeti görürken geçirdiği kaza sonucu sakat kalması nedeniyle uğradığı zararın tazmini istemini içeren davanın İdarî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Millî Prodüktivite Merkezinin, 580 sayılı Yasanın 13. maddesine göre, 440 sayılı Yasaya tâbi Sümerbank Genel Müdürlüğü aleyhine açtığı aidat davasının idarî yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Bir kamu kurumunca, kamu kurumunda teskin olarak tesis olunan, kesin, tek yanlı, yönetsel ve yürütülmesi gerekli kararın iptali istemiyle açılan davanın idarî yargı yerinde görülmesi gerekir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin Ceza Davalarına İlişkin Kararları (RG. 4.12.1981/17534).

— Kararda, Uyuşmazlık Mahkemesince görev uyuşmazlığı kesin olarak çözümlenip; görevi belli edilen ve görevsizlik kararı kaldırılan mahkemenin 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesini öne sürerek ve bu maddeye dayanarak yeniden Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuramayacağı, böyle bir başvurunun reddi gerektiği açıklanmaktadır.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı bulunan suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim ilânından önceki üç ay içinde işlenen suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasanın 13/a. maddesinde öngörülen sürede işlenen suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olarak ilândan önce işlemeye başlayan ve ilândan sonra da görülen suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Belli bir siyasî parti ile ilişkisi görülen dernek üyesi tarafından işlenen ve sıkıyönetim askerî mahkemelerinin görevine giren suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim görevlisine karşı, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenen suça ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Millî Güvenlik Konseyi 7 sayılı kararının 4. maddesi kapsamına giren, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunan suçlara ait davanın, 1402 Sayılı Yasanın 2301 sayılı Yasa ile değişik 23. maddesi de nazara alınarak Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmayan, güncel nitelikteki suçlara ait davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 Sayılı Yasanın 13. maddesindeki süre ve bağlantı ko-

şullarını içermeyen suçlara ait davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sivil kişinin işlediği askerî eşyayı bulundurmak suçuna ait davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Uyuşmazlık Mahkemesi'nce, 2247 Sayılı Yasanın 19. maddesine göre yapılan başvuru sonucu görevli yargı yeri belirlendikten sonra, başvuran mahkemenin bu konudaki kararı beklemesi gerekir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 24 Aralık 1981 tarihli Resmî Gazete'de Yayınlanan Kararlarından Örnekler :

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesinde öngörülen bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan, 1402 sayılı yasanın 13/a. maddesindeki süre dışında işlenmekle beraber, aynı Yasa'nın 13/b maddesindeki bağlantı koşulunu içeren davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve Sıkıyönetim Askerî Mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı bulunan suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmayan, güncel nitelikteki suça ait davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber, ilândan 3 aydan daha önce işlenen, sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içinde bağlantılı bulunmayan suçlara ait davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber, 1402 Sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki süre ve (b) bendindeki bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan, 1402 sayılı Yasa'nın 13/b ve Ek 1 maddelerindeki koşulları içeren suçlara ait davanın askerî yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Millî Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına giren, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/b. maddesinde yer alan bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber, 1402 sayılı yasanın 13. maddesinde öngörülen süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ilişkin davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki süre ve (b) bendindeki bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ilişkin davaların Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan, 1402 sayılı Yasanın 13/a. maddesindeki süre dışında işlenmekle beraber, aynı Yasa'nın 13 /b ve Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası'nın 3. maddesindeki bağlantı koşulunu içeren suça ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki süre ve (b) bendindeki bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla beraber, 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde yer alan süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Millî Güvenlik Konseyinin 7 sayılı Kararının 4. maddesi kapsamına giren, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesinde yer alan bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

— Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olan ve sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı bulunan suçlara ait davaların Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.